

**Česká školní inspekce
Pardubický inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIE-1130/16-E

Název právnické osoby vykonávající činnost školy	Základní umělecká škola Bedřicha Smetany Litomyšl
Sídlo	Rektora Strítěského 194, 570 01 Litomyšl
E-mail právnické osoby	zus@iol.cz
IČ	47487259
Identifikátor	600100928
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Markéta Hegrová, Ph.D.
Zřizovatel	město Litomyšl
Místa inspekční činnosti	Rektora Strítěského 194, 570 01 Litomyšl B. Němcové 142, 571 01 Litomyšl
Termín inspekční činnosti	6. – 8. 12. 2016

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Inspekční činnost podle § 174 odst. 2 písm. a) až c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání poskytovaného základní uměleckou školou; zjišťování a hodnocení naplnění školního vzdělávacího programu pro základní umělecké vzdělávání a jeho souladu s právními předpisy a Rámcovým vzdělávacím programem pro základní umělecké vzdělávání.

Charakteristika

Základní umělecká škola Bedřicha Smetany Litomyšl (dále škola) poskytuje základy uměleckého vzdělání v hudebním, výtvarném, tanečním a literárně-dramatickém oboru. Vzdělávání žáků je organizováno ve dvou budovách Rektora Stříteského 194 a Boženy Němcové 142. Prostorové zázemí obou budov splňuje předpoklad plného zabezpečení výuky povoleného počtu 657 žáků. V rejstříku škol jsou uvedena ještě další dvě místa poskytovaného vzdělávání v Litomyšli (Zámecká 496, T. G. Masaryka 1145), která již nejsou školou využívána. V době inspekční činnosti bylo ke vzdělávání přijato celkem 570 žáků. Nejpočetněji je ve škole zastoupen hudební obor, který navštěvuje 448 žáků. Vzdělávání převážné části hudebního oboru probíhá v hlavní budově (Rektora Stříteského). V prostorách druhé budovy (Boženy Němcové) je realizována výuka výtvarného (61 žáků), tanečního (44 žáků), literárně dramatického (17 žáků) oboru a několika specializací hudebního oboru. Veřejnosti volně přístupné zázemí škola využívá jako prezentační prostory výsledků práce všech uměleckých oborů.

Hodnocení podmínek vzdělávání

V době konání inspekční činnosti byl ředitel školy uvolněn k výkonu veřejné funkce a řízení školy vykonává zástupkyně ředitele školy, která jako zástupce statutárního orgánu je pověřena v době jeho nepřítomnosti zastupovat statutární orgán v plném rozsahu (dále ředitelka školy). Vedení školy usiluje o zajištění vhodných pracovních podmínek pro dvacet sedm pedagogických pracovníků, z nichž tři dokončují studium pro získání odborné kvalifikace, třem vyučujícím byla uznána odborná kvalifikace na základě prokázané vlastní umělecké činnosti. Věková struktura pedagogického sboru je vyvážená a perspektivní. Péče o začínající učitele je založena na přímé spolupráci uvádějícího pedagoga s mladším kolegou, kterému předává nejen potřebné praktické zkušenosti, ale zapojuje jej do běžného života školy. Podpora dalšího vzdělávání pedagogů ze strany vedení odpovídá potřebám realizovaného školního vzdělávacího programu a je všemi pedagogy akceptována s profesionální odpovědností.

Řízení školy je založeno na demokratických základech, které odpovídají záměrům základního uměleckého vzdělávání, zřizovatele a potřebám pedagogických pracovníků. Struktura školy je stanovena organizačním řádem upřesňujícím také pracovní náplně, kompetence a odpovědnost zaměstnanců. Jednotlivé kapitoly tohoto dokumentu jsou v souladu s ustanoveními Školního řádu Základní umělecké školy Bedřicha Smetany Litomyšl (dále školní řád) a Školního vzdělávacího programu s motivačním názvem „Proč bychom se netěšili do ZUŠ?“ (dále školní vzdělávací program). Vlastní organizace a průběh vzdělávání jsou stanoveny v rozvrzích hodin jednotlivých pedagogů či oborů. Přehlednost rozvrhů hodin umožňuje bezproblémovou kontrolu dodržování stanovených časových limitů a předmětovou strukturu studijních zaměření. Kontrolní systém je nastaven tak, aby vyhovoval podmínkám školy organizující vzdělávání ve dvou oddělených budovách. Plán kontrol a hospitační činnosti obsahuje veškeré oblasti, které jsou potřebné pro bezproblémový chod školy. Mimořádnou pozornost věnuje vedení školy kvalitě přípravy, průběhu a výsledkům vzdělávání. Realizovaný systém je všemi učiteli akceptován pozitivně a vnímají jej jako účinný nástroj zpětné vazby při hodnocení vlastní pedagogické práce. Kontrolní a hospitační zápisy jsou systematické a dokumentují jednotlivé fáze hospitací (přípravný pohovor s pedagogem, průběh sledované výuky, závěry a doporučení). Vedení školy věnuje při kontrolách pozornost přímému průběhu vzdělávání, ale i dodržování

bezpečnostních předpisů, využívání pomůcek, informační a komunikační techniky, vedení třídní dokumentace apod. Vedení školy postupně vytváří podmínky pro převedení školní dokumentace do elektronického systému (školení pedagogů, postupný nákup potřebné techniky atd.).

Vzdělávání žáků probíhá ve dvou prostorově vyhovujících budovách, které jsou dle finančních možností školy a zřizovatele postupně modernizovány. V hlavní budově školy proběhla rozsáhlá rekonstrukce půdních prostor, ve kterých byly vybudovány učebny hudebního oboru s potřebným sociálním zázemím, prostor pro nahrávací studio a koncertní sál s kvalitním klavírem. Uvedené prostory jsou ve třetím nadzemním podlaží, do kterých je hlavní přístup proskleným atriem. V učebnách a v sále není přirozené osvětlení a odvětrání. To je řešeno umělým osvětlením a nucenou ventilací. Do sálu a učeben není zabezpečen bezbariérový přístup, což znemožňuje účast na prezentačních akcích osobám starším nebo s pohybovým omezením. Učebny v nižších podlažích jsou prostorově vyhovující, vkusně zařízeny a vybaveny kvalitními učebními pomůckami odpovídajícími vyučovanému studijnímu zaměření. Velmi kvalitními nástroji jsou vybaveny učebny hry na klavír a učebna hudební nauky, ve které je nainstalována moderní informační a komunikační technika. Vedle učeben, určených k pravidelné výuce hudebního oboru mohou žáci používat i varhany v kapitulním chrámu Povýšení svatého Kříže, které svou dispozicí poskytují žákům nadstandardní vzdělávací podmínky. Učebny ve druhé budově v ulici Boženy Němcové jsou prostorově i materiálně vyhovující pro vzdělávání žáků ve všech realizovaných hudebních i nehmudebních oborech. Stísněné volně přístupné prostory před učebnami však značně limitují podmínky pro odkládání osobních věcí žáků.

Vlastní vzdělávací proces je členěn na přípravné studium, základní studium I. a II. stupně. Základním vzdělávacím dokumentem je školní vzdělávací program, který svým obsahem i požadavky koresponduje s Rámcovým vzdělávacím programem pro základní umělecké vzdělávání. Ke vzdělávání jsou přijímáni žáci na základě talentových komisionálních zkoušek, které mají jednotná kritéria stanovená na základě oborového zaměření. Základní studium I. stupně je sedmileté, zakončené absolutoriem, studium II. stupně je čtyřleté, zakončené absolutoriem. V průběhu studia žáci pravidelně vykonávají komisionální zkoušky, a to v termínovém souladu se školním vzdělávacím programem.

Vzdělávací cíle jednotlivých vyučovaných specializací všech oborů jsou zaměřeny na rozvoj osobnosti mladého člověka, jeho vnímavosti ke kulturním a lidským hodnotám a hlavně jeho osobního podílu na jejich tvorbě. Škola věnuje maximální péči vytvoření možností pro prezentaci vzdělávacích výsledků, a to jak formou individuálního, tak i skupinového projevu. Z tohoto důvodu škola výrazným způsobem podporuje činnost hudebních nebo pěveckých sborů, malých nástrojových seskupení, dramatických, tanečních skupin a výstavní činnosti výtvarných prací žáků.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Kvalita a účinnost průběhu vzdělávání žáků jsou ověřovány hospitační činností v individuální, skupinové a kolektivní výuce hudebního, výtvarného, tanečního a literárně-dramatického oboru. Součástí hospitací je i kontrola kvality průběžného dokumentování vzdělávacího procesu, jeho vyhodnocování a účinnost informovanosti žáků a jejich zákonných zástupců. Vzdělávací proces je založen na promyšleném plánování a specifikaci individuálních potřeb každého žáka, výběru vzdělávacích metod, nástrojů a instruktivních materiálů, které účinně formují rozvoj klíčových umělecko-osobnostních kompetencí.

Volené metodické postupy a způsob komunikace pedagogů s žáky hudebního oboru vytvářely příjemné a tvůrčí prostředí založené na vzájemné spolupráci. Obsahová náplň individuální, kolektivní i skupinové výuky, náročnost teoretických požadavků a volené prostředky k upevňování potřebných manuálních návyků podporovaly rozvoj kompetencí k učení a řešení problému. Individuální výuka obsahovala nejen klasické, ale i moderní pedagogické přístupy podpořené téměř vždy názornou ukázkou představující možný ideální cíl. Časové rozvržení vzdělávacích lekcí bylo funkční. Provádění naplánovaných činností bylo podle vzniklé situace operativně upravováno tak, aby nebyla utlumena žákova pozornost. Způsoby a formy práce odpovídaly vyspělosti, úrovni manuálních dovedností i mentalitě žáka. V přípravných ročních a nejnižších ročnicích základního studia používali vyučující metodické postupy, které vedly k upevňování základů potřebných technických dovedností a pracovních návyků, jako jsou držení těla, práce s dechem, fixace základních prstokladových kombinací, smyková technika, orientace v notovém partu apod. Ve vyšších ročnicích podporovali pedagogové volbou vhodné instruktivní literatury rozvoj žákových schopností samostatně a správně aplikovat nabyté dovednosti v praxi. Ve vhodných situacích výuka směřovala k praktickému využívání znalostí z hudebně-teoretických oborů. Důraz na průběžnou sebekontrolu výkonu motivoval žáky k větší soustředěnosti a výběru forem procvičování technicky náročnějších úseků. Pedagogem usměrňované sebehodnocení žáka vytvářelo příznivé podmínky pro výběr způsobů samostatné domácí přípravy. Řada vyučujících motivovala žáky k využívání moderní audiovizuální techniky (využívání audionahrávek doprovodu k žákem hrané sólové skladbě, vlastní tvorba doprovodné partitury, videozáznamy techniky hry na nástroj apod.) nebo k samostatnému získávání informací k obohacení vlastních uměleckých možností.

Výukové lekce předmětu hudební nauka byly rovnoměrně rozvrženy na hudebně-pohybové, intonačně-rytmické a ryze teoretické části. Intenzita zvolených aktivit vycházela především z věku, mentality a vzdělávacích požadavků jednotlivých ročníků. V nižších ročnicích volili vyučující prvky, které u žáků rozvíjely především rytmicko-pohybové dovednosti, orientaci v notovém partu a intonačně-rytmické cítění. Ve vyšších ročnicích jsou voleny takové metodické postupy, které u žáků podporují souběžný rozvoj všech kompetencí základního uměleckého vzdělávání.

Výuka žáků ve výtvarném oboru byla vedena účinnými a výrazně motivačními metodami s důrazem kladeným na tvůrčí řešení vlastních představ, upevňování již získaných znalostí, výtvarných dovedností a jejich další cílený rozvoj. Vyučující v průběhu sledované výuky dokázala vhodně volenými prostředky a na základě svých pedagogických zkušeností podněcovat k soustředěnému a tvořivému výkonu všechny žáky, současně respektovala jejich osobnost. Ve sledovaných hodinách byla patrná příjemná tvůrčí pracovní atmosféra. Průběžné hodnocení i sebehodnocení žáků mělo výrazně motivační charakter, bylo zaměřeno zejména na uplatňování individuálního a nápaditého přístupu žáků k řešení úkolů, podporu zdravého rozvoje osobnosti.

Vzdělávání v literárně-dramatickém oboru bylo zaměřeno na orientaci v prostoru, vnímání pohybu ostatních, aktivní zapojování do činnosti skupiny. Volba aktivit rovnoměrně podporovala rozvoj všech kompetencí stanovených ve školním vzdělávacím programu. V relaxačních částech lekce byla výuka směřována ke zdokonalování rozmanitých vyjadřovacích a výrazových prostředků, rozšiřování běžné i nadstavbové slovní zásoby a osobnostní formulaci pocitu z dramatizace použitého námětu. Tvůrčí atmosféra a motivace žáků vedly k postupnému osvojování technických prvků ve spojení s výrazem, vjemem vlastního pohybu nebo k touze po improvizované citově zbarvené dramatizaci. Přiměřená zpětná vazba ze strany pedagoga vytvářela příznivou atmosféru a podporovala nenásilnou zvědavost, která směřovala k získávání nových dovedností formou nápodoby nebo tematicky rozvedeného úkonu.

Výuka předmětů tanečního oboru je zaměřena na všestranný harmonicky tělesný rozvoj a na rozvoj prostorového citění, což umožňuje prostorný a dobře vybavený taneční sál. Důraz je kladen na základy taneční gymnastiky, které se pozitivně promítaly do ostatních tanečních disciplín. Vzdělávání ve všech sledovaných skupinách byla vedena věcně i odborně správně, metodicky promyšleně. Prostřednictvím vhodné motivace byl vždy žákům sdělen jasně, srozumitelně cíl hodiny. Volba metod a forem práce byla přizpůsobena věku žáků, kteří byli k činnostem průběžně a účinně motivováni a pracovali po celou dobu výuky se zaujetím. Vyučující byla důsledná v požadavcích na žáky, včetně požadavku na vhodné cvičební oblečení odpovídající taneční disciplíně a nezbytnou úpravu hlavy, což umožňovalo kontrolu správného provádění zadávaných úkolů a nezbytnou zpětnou kontrolu. Vyučující byla velmi dobrým názorným příkladem pro všechny věkové skupiny žáků, podle potřeby jim věnovala individuální péči nebo taneční prvky sama předváděla. Vhodným způsobem, v nižších ročnících i hravou formou, vedla žáky k základním návykům správného držení těla, pohybové fantazii a tanečnímu citění za podpory odborné terminologie. Velmi zdařilá byla výuka klasického tance (balet) ve smíšené skupině žáků nižších ročníků, kde byla zjevná systematická a vysoce odborná práce vyučující s individuálním přístupem ke všem žákům. Zvolené tempo výuky vždy odpovídalo schopnostem a dovednostem jednotlivých věkových skupin. V průběhu výuky byli žáci slovně hodnoceni, bylo uplatněno sebehodnocení i vzájemné hodnocení žáků. Vyučující velmi zručně pracovala s reprodukovanou hudbou, volba hudební předlohy odpovídala charakteru taneční disciplíny. Část výuky byla uskutečňována ve spolupráci s hudebním pedagogem. Živá hudba v hospitovaných hodinách poskytla žákům emoční zážitek, napomáhala pohybu a vyjádření vnitřního pocitu. Všechny sledované hodiny se vyznačovaly pracovní a přitom přátelskou atmosférou se vzájemným respektem.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Výsledky žáků škola zjišťuje evaluačními nástroji, které se opírají o hodnocení jejich znalostí a dovedností při individuální, skupinové i kolektivní výuce. Na to navazuje hodnocení jejich výkonů při třídních představeních, oborových koncertech, mimoškolních veřejných vystoupeních, soutěžích, výstavách, divadelních představeních a komisionálních zkouškách. Součástí hodnocení úrovně vzdělávacích výsledků žáků hudebního oboru je i jejich zapojení nejen do souborů, orchestrů, sborů či malých nástrojových seskupení školy, ale i jejich umělecká angažovanost v rámci zájmových kroužků apod. Celkovou prestiž a vysokou úroveň vzdělávání posiluje úspěšnost žáků v krajských a celostátních kolech soutěží základních uměleckých škol. Kvalitní vzdělávací výsledky všech oborů základní umělecké školy se odráží i v počtu přijatých žáků na střední i vysoké školy uměleckého nebo pedagogicko-uměleckého zaměření. Nejsilnějším motivačním nástrojem pro žáky jsou jejich vystoupení při různých společenských akcích v kulturních střediscích města Litomyšle a okolí. Pravidelná spolupráce s okolními školami regionu podporuje nejen celospolečenskou prestiž školy, ale umožňuje žákům srovnat dosažené výsledky s výsledky svých vrstevníků a tím zvýšit náročnost sebehodnotících kritérií. Velmi dobrá spolupráce školy se zřizovatelem vytváří nejen vhodné podmínky pro další rozvoj všech čtyř uměleckých oborů, ale nenásilně zapojuje žáky a jejich zákonné zástupce do společensky prospěšných aktivit. Veškeré probíhající vzdělávací činnosti Základní umělecké školy Bedřicha Smetany v Litomyšli směřují k posílení duchovního potenciálu a citové vnímavosti žáků, jejich zákonných zástupců a celé společnosti.

Závěry

Hodnocení vývoje

- Průběžně dochází k obnovování materiálního i nástrojového vybavení pro výuku.
- Mírně se zvýšil celkový počet přijatých žáků, zejména v hudebním oboru (téměř o 32 %).

Silné stránky

- Nadstandardní četnost prezentačních aktivit školy vytváří silně motivující podmínky a příležitosti pro zapojení žáků všech oborů do spolupráce s různými složkami nebo organizacemi, výrazně posiluje motivaci žáků k dosahování dobrých výsledků, umocňuje jejich vztah k učení i občanským hodnotám.

Slabé stránky

- Do koncertního sálu a učeben v hlavní budově není zabezpečen bezbariérový přístup, což znemožňuje účast na prezentačních akcích osobám starším nebo s pohybovým omezením.
- V budově na ulici Boženy Němcové chybí vhodné prostory pro odkládání osobních věcí žáků, stávající stísněné volně přístupné prostory před učebnami nevytváří vhodné podmínky pro osobní potřeby žáků.

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Iniciovat vznik předmětových komisí (metodických orgánů) pro zvýšení efektivity podmínek a průběhu vzdělávání žáků a účinnější spolupráci pedagogů.
- Zakomponovat do plánu rozvoje školy projekt rekonstrukce půdních prostor vybudování nových učeben v budově na ulici Boženy Němcové.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Zřizovací listina Základní umělecké školy Bedřicha Smetany, ze dne 1. 10. 2009
2. Dodatek ke zřizovací listině, ze dne 15. 12. 2009
3. Dodatek ke jmenování do funkce ředitele Základní umělecké školy Bedřicha Smetany Litomyšl, ze dne 1. listopadu 2002
4. Dohoda ze dne 29. listopadu 2010 o změně obsahu pracovní smlouvy - změna druhu práce „vedoucí pedagogický pracovník - zástupce ředitele školy“ s oprávněním trvalého zastupování ředitele školy po dobu výkonu veřejné funkce ředitelem školy
5. Potvrzení o výkonu funkce statutárního orgánu (funkce zástupce ředitele školy) vystavené starostou Města Litomyšl dne 25. 11. 2011, s účinností od 1. 12. 2010
6. Rozhodnutí MŠMT ČR o změnách vedených v rejstříku škol a školských zařízení, ze dne 7. 7. 2005, s účinností od 15. 7. 2005, čj. 157/2005-21
7. Školní vzdělávací program Základní umělecké školy Bedřicha Smetany Litomyšl, s motivačním názvem „Proč bychom se netěšili do ZUŠ?“, s platností od 1. 9. 2016

8. Školní řád Základní umělecké školy Bedřicha Smetany Litomyšl, s účinností od 1. 9. 2016
9. Výroční zpráva Základní umělecké školy Bedřicha Smetany Litomyšl za školní rok 2014/2015, 2015/2016
10. Zápisy z jednání pedagogické rady, školní rok 2015/2016 a 2016/2017
11. Vlastní hodnocení školy za období 2015 až 2016
12. Plán kontrolní a hospitační činnosti, ze dne 1. 9. 2016
13. Hospitační záznamy, školní rok 2015/2016 a 2016/2017
14. Plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků na školní rok 2016/2017, ze dne 1. 9. 2016
15. Individuální plány pedagogických pracovníků pro dalšího vzdělávání, školní rok 2015/2016 a 2016/2017
16. Aktuální rozvrh hodin, školní rok 2016/2017
17. Třídní knihy pro kolektivní výuku, školní roky 2015/2016 a 2016/2017
18. Třídní knihy pro individuální a skupinovou výuku, školní roky 2015/2016 a 2016/2017
19. Rozvrh hodin podle žáků a vyučovacích předmětů, školní rok 2016/2017
20. Kritéria pro přijetí do jednotlivých oborů pro školní rok 2016/2017
21. Protokoly o přijímání žáků a komisionálních zkouškách, školní rok 2015/2016
22. Katalogové listy o průběhu vzdělávání, obor literárně-dramatický, hudební a výtvarný, aktuální ke dni konání inspekce
23. Přihlášky do základní umělecké školy, pro školní rok 2016/2017
24. Organizační řád, s účinností od 1. 9. 2012
25. Kontrolní řád, ze dne 1. 4. 2005
26. Personální dokumentace zejména ve vztahu ke kvalifikaci – školní rok 2016/2017
27. Doklady související se zajištěním bezpečnosti žáků při poskytování vzdělávání a školských služeb

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu Česká školní inspekce, Pardubický inspektorát, Rožkova 2432, 530 02 Pardubice, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9) nebo na e-podatelnu csi.e@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Pavel Vykoupil, školní inspektor

Mgr. Pavel Vykoupil v. r.

Bc. Jana Mazáková, kontrolní pracovnice

Bc. Jana Mazáková v. r.

PhDr. Richard Šafařík, odborník
na umělecké vzdělávání

PhDr. Richard Šafařík v. r.

V Olomouci 15. 12. 2016

Datum a podpis ředitelky školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Mgr. Markéta Hegrová, Ph.D., ředitelka školy

Mgr. Markéta Hegrová v. r.

V Litomyšli 21. 12. 2016